

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Maria Ghervas

Ion Druță, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Olgăi Becciu (Scurtu),
avocatul Lada Grișina,

în pricina civilă la cererea introductivă a Societății cu răspundere limitată
„Kvint-Plus” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea
comercială „Flexograf-Com” societate cu răspundere limitată,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016, prin care a
fost admisă cererea depusă de către lichidatorul Societății comerciale „Flexograf-
Com” societate cu răspundere limitată, Oleg Muntean cu privire la atragerea la
răspundere subsidiară a organelor de conducere ale Societății comerciale
„Flexograf-Com” societate cu răspundere limitată,

c o n s t a ț ă:

La data de 12 februarie 2015, creditorul SRL „Kvint-Plus” a depus cerere
introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate față de SC
„Flexograf-Com” SRL.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2015 a fost admisă spre
examinare cererea introductivă a SRL „Kvint-Plus” cu privire la intentarea
procedurii de insolabilitate față de SC „Flexograf-Com” SRL, cu numirea lui Oleg
Muntean în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015 a fost intentată
procedura simplificată a falimentului față de SC „Flexograf-Com” SRL, lichidator
fiind numit Oleg Muntean, deținătorul autorizației nr. 30 din 14 ianuarie 2015.

La data de 25 noiembrie 2015, lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg
Muntean a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a
administratorului, contabilului și asociaților (fondatorilor) debitorului SC
„Flexograf-Com” SRL.

În motivarea cererii lichidatorului Oleg Muntean a indicat că, conform informațiilor eliberate de organele abilitate, în calitate de administrator al debitorului figurează Natalia Scurtu și în calitate de contabil figurează Victoria Antonevici, iar în calitate de fondatori ai întreprinderii figurează Natalia Scurtu, Igor Pancenco și Anatolii Stepuleac.

Menționează că, în cadrul exercitării atribuțiilor sale, a stabilit că prin contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 4901 din 02 decembrie 2008, fondatorul Anatolii Stepuleac a vândut Olgăi Scurtu (în prezent Becciu) cota-parte deținută în SC „Flexograf-Com” SRL și, respectiv, nu mai are calitate de fondator al debitorului, fiind substituit cu Olga Scurtu (Becciu).

Consideră că, Natalia Scurtu, Olga Becciu (Scurtu), Igor Pancenco și Victoria Antonevici sunt pasibili de atragere la răspundere subsidiară în mod solidar, deoarece prin acțiuni culpabile au cauzat insolvabilitatea debitorului SC „Flexograf-Com” SRL.

Sușține că, incapacitatea de plată a SC „Flexograf-Com” SRL a apărut încă în anul 2009 și, respectiv, conform art. 14 din Legea insolvenței, debitorul urma să depună cerere introductivă cel puțin la data de 30 ianuarie 2010, lucru ce nu a fost efectuat. Mai mult ca atât, titlul executoriu, în baza căruia a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Kvint-Plus” și intentată procedura de insolvență față de SC „Flexograf-Com” SRL, este datat cu data de 23 iunie 2010, fiind restituit prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 06 august 2014 din motivul lipsei bunurilor debitorului.

Afirmă că, persoanele nominalizate se fac culpabile și de continuarea activității întreprinderii ce a dus în mod vădit la incapacitatea de plată a acesteia, deoarece pe parcursul anilor 2009-2014, SC „Flexograf-Com” SRL a acumulat datorii în sumă de peste 854 935, 12 lei, 6505, 77 Euro și 27 138, 01 dolari SUA.

Relevă că, dovada incontestabilă a acumulării acestor datorii servește aplicarea consecutivă a interdicțiilor la conturile bancare ale debitorului de către executorii judecătorești. Astfel, dacă la data de 04 mai 2009, debitorul avea o datorie în sumă de 109 582 lei, atunci la începutul anului 2014, datoriile au crescut considerabil, fapt ce probează că întreprinderea a continuat să ducă o activitate ce a dus-o la incapacitate de plată și, respectiv, la intentarea procesului de insolvență.

Mai relevă că, conducerea și fondatorii debitorului insolvent se fac culpabili și de încălcarea normelor legale privind ținerea contabilității, precum și au neglijat indicațiile instanței de insolvență din hotărârea din 04 mai 2015 și nu au transmis lichidatorului registrele contabile și ștampilele întreprinderii.

Invocă că, fondatorii debitorului sunt în egală măsură cu administratorul și contabilul pasibili de răspundere subsidiară prin prisma art. 15 din Legea insolvenței or, aceștia au dreptul de a exercita controlul asupra modului de gestionare a societății și de a cere dizolvarea ei.

Menționează că, cuantumul creanțelor creditorilor validați ai SC „Flexograf-Com” SRL constituie suma de 339 220,75 lei.

Solicită atragerea la răspundere subsidiară a Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu), Valentinei Antonevici și a lui Igor Pancenco, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 339 220,75 lei în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL. Totodată, solicită aplicarea sechestrului în limita valorii acțiunii pe bunurile ce aparțin acestora cu drept de proprietate.

La data de 01 februarie 2016, lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean a depus cerere de renunțare la capătul de cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a contabilului Valentina Antonevici, cererea fiind admisă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016, cu încetarea procesului în această parte.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 a fost admisă cererea depusă de către lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale SC „Flexograf-Com” SRL și încasată în mod solidar din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Igor Pancenco în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL în procedura simplificată a falimentului suma de 339 220, 75 lei. A fost aplicat sechestrul asupra bunurilor și sumelor de bani aflate în proprietatea Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și a lui Igor Pancenco, inclusiv asupra celor care se află la alte persoane, în limita valorii acțiunii de 339 220, 75 lei. Au fost încasate din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Igor Pancenco în beneficiul statului cîte 3392 lei, cu titlu de taxă de stat.

La data de 25 martie 2016, Igor Pancenco a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea hotărârii recurate în partea admiterii cererii lichidatorului Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a fondatorului Igor Pancenco.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 a fost admis recursul declarat de către Igor Pancenco, casată hotărârea instanței de insolvabilitate în partea admiterii cererii depusă de către lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului), Igor Pancenco și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererii depusă de către lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului), Igor Pancenco.

La data de 07 aprilie 2017, reprezentantul Olgăi Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea hotărârii recurate în partea admiterii cererii lichidatorului Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a fondatorului Olga Becciu, cu încasarea de la lichidator a cheltuielilor de asistență juridică și a altor cheltuieli suportate de recurentă.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și ilegală, deoarece au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost

aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată și a fost interpretată în mod eronat legea, precum și au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept procedural și, anume, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Menționează că, conform răspunsului Camerei Înregistrării de Stat nr. 231 din 21 aprilie 2015, asociați (fondatori) ai SC „Flexograf-Com” SRL sunt Anatolii Pancenco – 33%, Natalia Scurtu – 34% și Igor Pancenco – 33 %. Astfel, recurenta nu este asociat (fondator) al SC „Flexograf-Com” SRL și, respectiv, nu poate fi atrasă la răspundere subsidiară.

Sușține că, din momentul pornirii procesului de insolabilitate, recurenta nu a primit nici o înștiințare, iar la materialele dosarului nu există nici o probă, care ar confirma că, recurenta a fost citată legală. Or, semnătura de pe avizul de recepție a notificării privind inițierea procedurii falimentului simplificat față de SC „Flexograf-Com” SRL nu aparține recurenteii, deoarece începând cu data de 14 mai 2014 până în prezent, recurenta nu se află pe teritoriul Republicii Moldova.

Afirmă că, la materialele cauzei lipsesc probe, ce ar dovedi faptul că, recurenteii îi este imputabilă apariția stării de insolabilitate, iar acțiunile descrise în art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolabilității niciodată nu au fost în competența recurenteii.

Relevă că, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile și a ștampilei nu pot fi imputate recurenteii, deoarece aceste obligații rețin, prin prisma art. 72 din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, pe seama administratorului societății, funcție pe care recurenta niciodată n-a ocupat-o.

Mai relevă că, lichidatorul Oleg Muntean nu a prezentat probe, ce ar demonstra că, recurenta, în calitate de fondator, a participat la luarea deciziilor, ce ar duce la incapacitatea de plată a debitorului sau a cunoscut despre potențiala incapacitate de plată a debitorului și despre apariția temeiurilor de depunere a unei cereri introductive.

Invocă că, la data de 14 mai 2014, recurenta împreună cu familia sa a plecat în Canada, primind în acest sens din partea autorităților canadiene permis de reședință permanentă. Din acest moment, recurenta niciodată nu a traversat hotarul Republicii Moldova, iar plecarea din țară a influențat negativ asupra relațiilor între ea și rudele sale.

Menționează că, în decurs de 3 ani, recurenta niciodată nu a discutat cu mama sa, Natalia Scurtu despre serviciu, afaceri sau alte probleme materiale legale de salariu sau venit și din acest motiv, recurenta nu a cunoscut despre existența problemelor apărute la SC „Flexograf-Com” SRL și, respectiv, despre faptul că, a fost atrasă la răspundere subsidiară.

Sușține că, la materialele dosarului este anexată scrisoarea instanței de insolabilitate, prin care a expediat în adresa recurenteii copia hotărârii, însă lipsesc date despre recepționarea acesteia.

Afirmă că, la data de 09 martie 2017, prin intermediul rețelei de socializare Facebook, soțul recurenteii, Roman Becciu a primit un mesaj din partea lui Oleg Muntean, care conținea documente, ce atestau că, în Republica Moldova, organele abilitate au întreprins măsuri pentru stabilirea locului de aflare a recurenteii în legătură cu existența hotărârii cu privire la atragerea acesteia la răspundere subsidiară pentru datoriile SC „Flexograf-Com” SRL, iar la data de 04 aprilie 2017, reprezentantul recurenteii a făcut cunoștință cu hotărârea contestată.

Consideră că, instanța de insolvență nu a întreprins acțiuni reale în vederea identificării persoanelor cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență și a admis formal cererea lichidatorului Oleg Muntean, neavând probe, ce ar confirma că, recurenteii îi poate fi imputată incapacitatea de plată a SC „Flexograf-Com” SRL.

De asemenea, consideră că, instanța de insolvență, aplicând art. 248 din Legea insolvenței în privința recurenteii, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, precum și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și, anume, art. 247 din Legea insolvenței și art. 145 din Codul civil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 25 noiembrie 2015, lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a administratorului și asociaților (fondatorilor) debitorului SC „Flexograf-Com” SRL, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 339220,75 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 a fost admisă cererea depusă de către lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale SC „Flexograf-Com” SRL și a fost încasată în mod solidar din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Igor Pancenco în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL în procedura simplificată a falimentului suma de 339 220,75 lei.

La data de 07 aprilie 2017, reprezentantul Olgăi Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina, declarând recurs, a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de insolvență în partea admiterii cererii lichidatorului Oleg Muntean cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a fondatorului (asociațului) Olga Becciu (Scurtu).

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen

de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea instanței de insolvență a fost pronunțată la data de 01 februarie 2016, iar reprezentantul recurentei Olga Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina a declarat recurs tocmai la data de 07 aprilie 2017, adică în afara termenului legal prevăzut de art. 8 din Legea insolvenței, solicitând repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective, etc.).

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării recursului în termen.

În acest context, argumentul invocat de către reprezentantul recurentei, avocatul Lada Grișina precum că, recurenta nu a fost înștiințată niciodată despre intentarea procesului de insolvență față de SC „Flexograf-Com” SRL nu poate fi reținut drept motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a recursului, deoarece din materialele dosarului rezultă că, la data de 28 mai 2015, Olga Becciu (Scurtu) a recepționat notificarea lichidatorului Oleg Muntean privind inițierea procedurii falimentului simplificat față de SC „Flexograf-Com” SRL din 22 mai 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia (f. d. 21, verso).

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat de către reprezentantul recurentei precum că, semnătura de pe avizul de recepție enunțat nu aparține recurentei, deoarece este declarativ. Or, chiar în cazul în care notificarea nu a fost primită de către recurentă, dar de un membru al familiei sale, acesta, în conformitate cu art. 105 alin.(6) CPC, urma să i-o înmâneze cât mai curând posibil.

De asemenea, nu poate fi reținut drept motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a recursului argumentul invocat de către reprezentantul recurentei, avocatul Lada Grișina precum că recurentei nu i-a fost comunicată hotărârea recurată, despre emiterea căreia a aflat abia la data de 09 martie 2017 din mesajul expediat soțului acesteia de către lichidatorul Oleg Muntean prin intermediul rețelei de socializare.

Actele cauzei denotă faptul că, pentru ședința de judecată din 01 februarie 2016, recurenta Olga Becciu (Scurtu) a fost citată public în Monitorul Oficial al RM nr. 2-12 din 15 ianuarie 2016 (f. d. 55).

Astfel, recurenta a cunoscut despre existența prezentului litigiu și prin urmare, urma să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului.

Instanța de recurs pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se

intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (1) și (3) și art. 61 alin. (1) CPC, participanții la proces sunt în drept să, atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Prin urmare, ținând cont de faptul că, prezentul recurs a fost declarat abia la 07 aprilie 2017, cu încălcarea evidentă a termenului prevăzut de lege, fără a fi indicat vreun motiv justificativ în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul Olgăi Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina urmează a fi respins că fiind depus în afara termenului legal.

Instanța de recurs accentuează că, o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii ar însemna, de fapt, încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor cetățenilor părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o soluție, care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge cererea reprezentantului Olgăi Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de către reprezentantul Olgăi Becciu (Scurtu), avocatul Lada Grișina ca fiind depus în afara termenului legal.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic